

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felolvas szerkesztő MARÓT SANDOR

Kongresszusok napja Nagyváradon

Több mint tízezer idegen

Igazi nyugati főváros képét nyújtotta két napon át Nagyvárad. Az óriási idegen forgalomban hatalmas tömegek hullámoztak és a város megszokott színeit még töltötték érdekes koloritok, nagyvárosi tüköretet adva mindennek. Az utcákat, kávéházakat, vendéglőket az idegenből jött vendégek ezrei lepték el és vasárnap délelőtt már egyetlen szállodában aranyakért nem lehetett szobát kapni. A privát lakások körül hihetetlen versengések indultak meg. Több mint tízezerre tehető a városban megfordult idegenek száma, akiket jórészt meg lehetett különböztetni jelvényeikről. Az országos cionista konferenciára lejöttek fekete-fehér szallagos jelvényt a Kereskedelmi Kamarák országos kongresszusára érkezett vendégek sárga érmet viseltek domború mivű Merkur-fejűek a közepén. Meg lehetett állapítani azokat is, akik a Kereskedelmi Oszmán mintavására jöttek el jórészt a szomszéd városokból: Temesvárról, Aradról, Kolozsvárról, Szatmárról, de érkeztek sokan a negatív városokból is.

Hat-hét kereskedelmi, ipari és művészeti jelentőségű eseménye volt a két napon át Nagyváradnak. A Kereskedelmi és Iparkamarák országos kongresszusa hét-főn délelőtt kezdődött a városháza nagytermében és a kormány képviselői, a miniszterek közül Mosoiu tábornok közmunkaügyi miniszter jelent meg, de vele-

jött Cristodorescu államtitkár és egy egész sereg előkelőség, szakférfi. akik megtekintették a két napnak minden nevezetese helyét is. A fényben úszó és színpompás mintavásár külön is felejthetetlen látványosságot nyújtott: nemcsak az idezőnő idegeneknek, hanem a nagyváradiaknak is, akik hatalmas csoportokban látogatták a vásárt és alig tudtak betelni annak szépségével és azzal a meglepő és változatos kollekcióval, amit Nagyvárad ipara és kereskedelme produkált.

A cionisták kongresszusán, ahová főleg Temesvárról, Kolozsvárról, Aradról érkeztek nagyszámú vendégek, komoly szavak, magvas beszédek hangzottak el és egy újabb munkának irányait építették ki.

De nem kisebb és nem érdekeltlenebb jelentőséggel bírt a nyomdászok ünnepe sem. A sajtó kiépítő technikai, grafikai munkái rendkívül nívós és nagyváradi látványosságokba menő nemzetközi grafikai kiállítás rendeztek. A világ majdnem minden művelt országának grafikai munkái kiadták ide a nyomdai munkáinak remekét.

Ezenkívül több művészeti és sportesemény volt a két napnak, élénk bizonyosságul annak, hogy Nagyvárad minden irányban olyan reprezentatív város melynek jelentős és tüköretes életére élénken figyelnek föl az ország minden részéből.

A kereskedelmi és iparkamarák országos gyűlése

Számtalan oldalról a kereskedelmi és ipari tényezők nagyon sokszor nyilatkoztak már és úgy a lapokban, mint gyűléseken rámutattak arra, hogy a kereskedelem és ipar helyzete napról-napra súlyosabb és azonnali erélyes orvoslásra van szükség. Ezek a panaszok most újból elhangzanak és ez a demonstráció a kereskedelmi és iparkamarák nagyváradi kongresszusa jelentőségében túlhaladja valamennyit, mert a kereskedelem és ipar leg-hivatalosabb képviselői, azok hivatalos szervei, a kereskedelmi és iparkamarák emelték fel szavukat. A nagyváradi kongresszus hivatása, hogy egyrészt felhívja a kormány figyelmét azokra a hibákra, amiket sürgősen orvosolni kell, másrészt javaslatot tegyenek a kamarák új szervezési törvény tervezetéhez. A háború után megváltozott viszonyok következtében régi kamarai szervezeteiket a nyugati államok is átalakították. Legutóbb Olaszországban szavazták meg az új kamarai törvényt és az új parlamenti szezonban Románia is új törvényt hoz.

A nagyváradi kongresszus jelentőségét igazolja az a nagyszámú résztvevő, amely eljött a meghívásra. Résztvevő a kongresszuson Mosoiu tábornok közmunkaügyi miniszter, akit a résztvevők nagy lelkesedéssel ünnepeltek. A kereskedelmi miniszter külföldön tartózkodik és így az ipari és kereskedelmi kormány Cristodorescu államtitkár képviselte.

A kongresszus délelőtt feltűzör nyitott meg.

A kongresszus előkészítése mintaszerű. Minden a legnagyobb rendben van. Az összes előadók javaslatai nyomtatásban állanak a résztvevők rendelkezésére. Mindenki nyomtatott programot kap és ezenkívül az egyes kereskedelmi kamarák jelentéseit mult évi tevékenységükről.

Az ország jelentősebb kereskedelmi és ipari kapacitásai közül a kongresszuson résztvesznek Cristodorescu államtitkár, kívül Cerkez, az országos gyáripari szövetség elnöke, Georgescu, a konstanzi kamarai elnöke, Gabriel Pop ploestii, Ion Irimia breslái, Samiehovici kisenewi, Alexandrescu bukaresti, Stefani jassii, Antonescu, a fosceni kamarai elnöke, Popovici mernők, a konstanzi kamarai elnöke, Branegevicu bukaresti megbízott és jelen vannak az ország összes kamaráinak reprezentánsai. Ott van Popovici prefektus, Bucico polgármester, Catana rendőrprefektus, Gussi sziguranca főnök, Dedu kereskedelmi felügyelő és a hatóságok vezetői.

A kongresszus megnyitása.

A kongresszust Barbu Romulus, a nagyváradi kereskedelmi kamarai elnöke nyitja meg. Üdvözlő Mosoiu minisztert, Cristodorescu államtitkárt és a kongresszus összes résztvevőit. Bizonyos, hogy a kollektív szereteten kívül a sok baj hozta össze a megjelenteket Nagyváradra, amelyben a kereskedelem és ipar szenved és amelynek elhárítása a kamarák feladata.

— Tagadhatatlan, hogy az egyesülés egyetlen kormány sem állott még hiva-

tása magaslatán és hogy a nagy krízist mégis átéljük, abban nagyrésze van az ország mérhetetlen gazdagságának. Minden, amit eddig tettek, csak kísérlet volt, minden realis alap nélkül és rendszer nélkül és ennek következménye, hogy a gazdasági helyzet olyan nagyon súlyos ma. A bankjegyhány, valutaértéktelenedés, a külföld bizalmatlansága, a szállítási nehézségek és szállítási eszközök hiánya a gazdaságellenes és igazságtalan törvények mind ezeknek a próbálkozásoknak a következményei. Ezek következményei a megszorítások, a kiviteli tilalmak, permisszek.

Harc a spekulatív-törvény ellen.

A kongresszus napirendje során fel-színre kerülnek ezek a kérdések. Harcol-nunk kell a spekulatív-törvény visszavonása érdekében, amely mellett mégis negyven-szeres drágulás következett be. Beszélünk kell még a forgalmi adóról, amely antieko-nomikus, szó kell, hogy essen a súlyos köz-ségi taxákról, a szállítási nehézségekről, a kereskedelem szabaddátételéről. Ma nincs egyetlen törvény a kereskedelem és ipar érdekében. Egyetlen intézkedés, hogy 45 százalékos szállítási kedvezményt ad. Ezt kaptuk mi is az új területeken mindössze, ahelyett a számtalan előny helyett, amit azelőtt élveztünk.

Annyi dolog szorul orvoslásra, hogy azt itt felsorolni is nehéz és láthatjuk, hogy eredményeket elérni milyen nehéz. Azon fontos kérdésben, amiket a két évvel ez-előtti konstanzi kongresszuson megtár-gyaltunk, ma sincs a legesekélyebb eredmé-nye sem.

De gondolkunk kell a kongresszus tárgysorozatába felvett kérdéseken kívül a kereskedelem szabadságának biztosítására, a kamarák átszervezésére, a vasuti szállítási normalizálására is. Nem sokat biztathat bennünket az a tény, hogy a konstanzi kongresszuson megszavazott határozati ja-vaslatokat egyáltalában nem vették figye-lembe, mégis most már erre remény lehet és győzelem az, hogy ma már a kereskede-lmi miniszter is belátja, hogy a spekulatív-törvény nem eszköz a drágaság ellen és a kiviteli és kereskedelmi tilalmak is eny-hűlték.

Hangoztatja azután dr Barbu a kon-gresszus fontosságát. Még egyszer üdvözlő a megjelenteket. Kéri Mosoiu minisztert és Cristodorescu államtitkár, illetékes he-lyen pártfogolják a kérélmeket.

A kongresszust megnyitom.

Mosoiu miniszter beszéde.

Utána Mosoiu Traian munkaügyi miniszter beszélt. Tudom — mondja, hogy az idők változása sok olyan problémát ve-tett fel, amelynek azonnali megoldása felülmúl minden emberi erőt. A mai gaz-dasági krízis integrán része a vilákrízis-nek. A holnapi Románia minden személyi érdeken túl, apró és személyes harcok ki-zárásával, nagy és céltudatos gazdasági politikát akar. A célunk az, hogy egész ország gazdasági és kulturális harmoniá-nak örvendjen. Hiszen mindnyájunkat egy és ugyanaz az ideál leikésit: az ország jólétének előmozdítása.

— Üdvözlök minden résztvevőjét a

kongresszusnak és mint annak megbízott elnöke, a kongresszust megnyitom!

Cristodorescu államtitkár, a miniszter képviselője

sajnálattal jelenti be a kongresszusnak, hogy a minisztert fontos államügyek külföldre szólították, éppen ezért a kongresszusra nem jöhetett el és őt bízta meg, hogy tolmácsolja üdvözlését. Sok sikert kíván a kongresszus munkájához és már most megígérheti, hogy a kongresszus által kidolgozott határozati javaslatokat a legnagyobb figyelemmel fogják tanulmányozni. A nagyváradi gyűlésen örömmel üdvözlözi az ország minden kereskedelmi kamaráját. Talán semmi sem olyan fontos ma az emberiség történetében, mint éppen a kereskedelem és ipar szerepe. A háború után természetesen nem mehet minden úgy, ahogy kellene. Éppen az a kötelességünk, hogy egyensúlyba hozzák a helyzetet. A kereskedő és az iparos az, akinek legtöbb tennivalója van. Vázolja a kereskedelmi és iparkamarák átszervezésének szükségességét.

Köszönti Nagyvárad város polgármesterét a gondos fogadásért és azért a szeretetért, amellyel a vendégeket várták.

Nagyvárad üdvözlözte.

Dr Bucico Coriolan polgármester a város tanácsa nevében üdvözlözi a kongresszus résztvevőit, akik eljöttek ide az ország minden részéből, hogy megtárgyalják a fontos kereskedelmi és ipari kérdéseket. Köszöni, hogy éppen ezt a város választotta a kongresszus színhelyéül és sikert kíván a kongresszus munkájához.

Ezután a kongresszus egyhangúlag elnöké választja Cerkez Istvánt, a Gyáripárosok Szövetségének elnökét és jegyzőnek dr Pap Jánost, a nagyváradi kereskedelmi kamarai titkárát.

Öt perc után Cerkez István el foglalta a kongresszus elnöki széket. Köszönti a kongresszus résztvevőit. Megállapítja, hogy a kongresszus fontosságához képest a miniszterium nagyon gyengén van képviselve. Nagy hiba ez ma, hogy a kereskedelem és ipar fontos kérdései a parlament előtt alig ismeretesekek, azért, mert nincs elég képviselője a parlamentben. Felhívja a résztvevők figyelmét azokra a fontos kérdésekre, amelyek nincsenek a napirendre tűzve. Elsősorban a pénzügyi válságra. A pénzügyminiszter és a Banca Nationala gyors intézkedésére van szükség, hogy a helyzet javuljon. Foglalkozik a mai helyzettel és arra a következtetésre jut, hogy csak a kereskedelem szabadsága az, amivel a helyzetet javítani lehetne. Szükség van hatalmas tömegű papírpénzek piacra dobására. Ennek egyáltalában nincs valutarontó következménye és mégis ezzel az ipar és kereskedelem helyzetét javítva volna. Sikert kíván a kongresszus munkájához.

Hódoló távirat a királyhoz.

Elnök indítványára ezután a kongresszus elhatározta, hogy táviratilag hódolatát fejezi ki az uralkodó előtt. Üdvözlő táviratot küldenek Constantinescu Tancered kereskedelmi miniszterhez, Vintila Bratianu pénzügyminiszterhez és végül Jonel Bratianu miniszterelnökhez.

Dr Pap János iparkamarai titkár a kongresszus jegyzője felolvasta az üdvözlő táviratokat. Üdvözlöi a kongresszust Tancered Constantinescu kereskedelmi miniszter, Vaitoianu belügyminiszter, Anghelescu államtitkár, Manolescu volt ipari miniszter, Nicolescu bukaresti kamarai titkár és a cetate-albei kamara.

Hosszabb vita fejlődik ki ezután a kongresszus napirendjére vonatkozólag.

Elnök az ülést déli 12 órakor berekeszti és délután 4 órára tűzi ki az ülés folytatását.

Bankett a Katolikus Körben.

Délben egy órakor a Kereskedelmi és Iparkamara nagy bankettet adott a Katoli-

likus Körben az előkelőségek és vendégek tiszteletére.

A banketten Mosoiu tábornok-miniszter szólt föl elsőnek. Mosoiu tábornokot, amint a beszédre fölállott, lelkes ovációkkal fogadták.

— Boldog vagyok — mondotta Mosoiu tábornok — hogy most mint miniszter üdvözölhetem Románia kereskedelmének és iparának vezetőit. Esztendőekkel ezelőtt, 1919. április 20-án, mint hadvezér léptem erre a földre a hódító hadsereg élén. Ma, a küzdelem után, az országnak két feladata van: hogy a békét biztosítsa és hogy a békének hatása alatt a kereskedelmet tartsa meg európai nivóján. A cél az, hogy azt a kereskedelmet, amit a fegyver védett meg, most a pénz tegye naggyá. Végül a királyi családot és Nagyromániát éltette a miniszter, mire a banketten jelenlevők fölállottak és lelkesen tapsolták.

Utána mindjárt Popovici Miklós dr prefektus beszélt. A prefektus meleg szavakban üdvözölte a vendégeket. Biztosítja a reggeli vendégeket arról, hogy Bihar megye ma is, mint mindig, amikor súlyos és nehéz napokat éltek, a legnagyobb áldozatkészséggel és hazaszeretettel tett tanubizonyságot és megmutatták, hogy jó románok. Boldog lenne — mondotta, — ha az ipart és kereskedelmet fejlődni látná és európai piacon az első közé sorol-

zódná Románia ipara és kereskedelme. A prefektus beszédét élénk tetszéssel fogadták.

Cristodorescu államtitkár beszélt ezután. Husz éve harcolok — mondja — a kereskedelem és ipar érdekeiért. A kamarák vezetőire emeli poharát.

Barbu Romulus: Örül, hogy össze tudta hozni a kereskedelem és ipar reprezentánsait. Üriti poharát a kamarák vezetőire.

Georgescu konstancai kamarai titkára élteti Mosoiu minisztert, mint Románia egyik hatalmas vezetőjét.

Stefani jassii titkár után Themistokle Andreanu bukaresti helyettes polgármester üdvözlöi Mosoiu generalist és kéri, hogy ő ne tegyen pusztá ígéretet, mint Sassu miniszter, aki a konstancai kamara ülésén megígérte, hogy el fogja törölni a spekuláció-törvényt és amikor Bukarestbe ment, kétszeres szigorral léptette azt életbe. Fontos, hogy a kereskedelem szabadon vehessen lélegzetet és olyan törvénnyel, mint a spekuláció-törvény, ne tegyék lehetetlenné. Lehet, hogy erre a törvényre szükség volt 1918-ban a háború után, de ma semmi szükség sincs már.

Beszélt meg Sanielevici kisenevi kamarai elnök és Cerkez István, az országos gyáripári szövetség elnöke. A bankett délután 4 órakor ért véget.

Vihar a kamarai kongresszuson

Délután fél ótkor Gabriel Papp, a ploestii kamara delegáltja foglalja el az elnöki széket és elsőnek I. D. Popovici galaci mérnök az új dunai rendelkezések kreaalta helyzetről olvasott fel magas értékes tanulmányt. Rámutatott a rendelkezések káros következményeire. Kérte, hogy interveniáljon a kormány a nemzetközi Duna-bizottságnál, változtassák meg az alapszabályokat úgy, hogy a román érdekek fokozottabb védelmet találjanak.

Mircea mérnök a Duna-bizottság román szekciójának titkára javasolta, hogy küldjenek táviratot a nemzetközi Duna-bizottságnak, amelyben sorolják fel a kongresszus kéréseit.

Hosszabb vita fejlődik ki, amelyhez hozzászólt még Stefani jassii, Craciula kolozsvári és Constantinescu konstancai megbízott. A kongresszus az eredeti határozati javaslatot fogadta el.

A kereskedelem védelme.

A következő tárgya a „Vadue comercial” a kereskedelem védelmére vonatkozó javaslat.

Constantiu bukaresti kereskedő az előadó. Szimpatikus kinézésű monoklis fiatal ember, úgy látszik azonban, hogy a ploestii delegátusok személyes ellenségei az előadónak, mert már az első mondatánál megzavarják. Ez láthatóan idegesíti az egész kongresszust és többen az előadó pártjára állanak.

A két csoport között szenvedélyes vita keletkezik. Verik a padokat és közbe kiabálnak.

Constantiu újból beszélni akar, de a ploestii delegátusok élesen kiabálják:

— Maga hallgasson. Fiatal maga ahhoz, hogy nekünk előadást tartson.

Óriási vihar keletkezik. Az elnök csengője szakadatlanul szól. Nehányan tapsolnak. Cerkez, a Gyáripárosok Szövetségének elnöke, aki az elnök mellett ül, feláll és elhagyja az emelvényt.

Mintha adott jel volna, mindenki felugrál és az emelvény felé tódul. A ploestiek egy csoportban hangosan kiabálnak, de a zajban egy szót sem lehet érteni.

Az elnök öt perc szünetre felfüggeszti az ülést.

Stefani Stefan a jassii kamara elnöke foglalja el az elnöki széket és néhány

perces szenvedélyes vita után sikerült esendet teremteni.

Constantiu bukaresti delegátus megkezdte az előadását.

— A kereskedelem érdekei, — mondja — ma nincsenek eléggé megvédve. Ismer-teti a külföldi helyzetet. Attér a lakástörvény kritizálására, amely a kereskedelemnek mérhetetlen károkat okozott.

Lapunk zártakor az ülés még tart.

MINTAVÁSÁRON

Mintavásár:
B pavillon 8.

kiállított világvárosi
URI RUHA

különlegességeimet és angol szö-
veteimet kérem megtekinteni.

HACKMAYER

uriszabó üzlete. Strada Avram I. (Kossuth)-u. 2.

SZÉPSÉGHIBAIT tökéletesen eltávo-
littathatja, archa-
jakat, szeplőt, szemölcsöt végleg, utónyomok
nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai in-
tézetében, Mária Királyné (Bémer)-tér 3. l. em.

Télikabát
raglán
és öltöny

Szövet

különlegességeinket
idény előtti olcsó árban árusítjuk.

HAVAS és GRÜNFELD posztó áruház
Avram J. (Kossuth)-u. 8. Sasátjáróval szemben.

Mondani sem kell

hogy elsőrangú különféle öltöny,
raglán, télikabát különlegességek a
legsolidabb árban

Kenéz Ferenc

uri szabónál, Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca)
29. gimnáziummal szemben szerezhetők be,
ahol a legújabb divatu szövetek ál-
landóan raktáron vannak.

Romániai cionisták ötödik konferenciája Nagyváradon

Minden zsidót felhívtak Palesztina ujjaépítésére — Erős kritika a romániai antiszemitizmus fölött

Az erdélyi, bánáti, máramarosi és bukovinai országrészek cionista szervezeteinek ötödik évi kongresszusa vasárnap kezdődött meg Nagyváradon. A mozgalmas vasárnapot élénken tipizálta a cionista delegáltak, a zsidó ifjúsági egyesületek, a Barissza és az Avivák, a cionizmus lelkes apostolainak a felvonulása.

A kongresszus ünnepies megnyitójával délután 5 órakor kezdődött meg az Atlantic nyári mozgóban. Főleg az a zsidóság vonul fel, mely át van batva a vallási tradíciók erejéről, amelyik ma is naponta háromszor fordul imáiban Jeruzsálem felé.

A széksorok lassan, de biztosan telnek. Öt óra előtt még folyvást feketélt a bejárat az érkezőktől, akik szívesen váltják meg az ötven leis belépőjegyeket. Fialat leányok jönnek, inkább idegenek, mint nagyváradiak, mandulaszemű lelkes nők, fajságukra büszkék. Az ország vidékein ők a legélénkebb támogatói a cionista gondolatnak. Nemcsak agítálnak, de fizikai munkát végeznek a zsidó államiség felépítése érdekében. Szőnyegek szövésével, himzessel és kézimunkákkal járulnak Palesztina építőmunkájához. Általában az a heves, tettekre kész nőfajta, amelyet minden nacionista mozgalom kitermel. Diáksapkás fiatalemberek érkeznek, a kolozsvári zsidó intézet növendékei. Mind beszélnék héberül. A közönség pad-soraiban öt órakor már nincs hely, a zsidóság minden rendű-rangu tagja helyet foglal. Proletár-zsidók, a jesivák beesett mellő fanatikussai, kereskedők, kapitalisták, de szép számmal a zsidó intellektuálisok is, akik ha nem is fejtenek ki aktivitást, de csendes pártfogói Herzl nagy álmának: onthot kell adni az özött, a hontalan, az életében és egzisztenciájában veszélyeztetett keleti zsidóságnak.

A mozgósínház színpadára pontban öt órakor felvonulnak és a hosszú asztaloknál helyet foglalnak a konferencia vezető férfiai. A Cionista Világorganizáció londoni kiküldötte dr. Friedemann, a romániai elnök dr. Fischer József kolozsvári ügyvéd, dr. Márkus Krámer, a bukovinai delegátus, dr. Klein kolozsvári delegált, a meghívott két nagyváradai hitközség elnöke: dr. Konrád Béla és Nussbaum Sámuel, Székely Béla, dr. Marton Ernő szerkesztők, Giszkalay János és még többen. A széksorokban 163 rendes és 19 pótdelégátus van jelen. A konferenciát a kiváló szónoki képességgel dr. Fischer József nyitja meg, aki héberül, románul, németül és magyarul beszélt.

Szólott arról a szizifuszi munkáról, ami az országot teremtő zsidóság előtt áll, majd ecsetelte azt a helyzetet, mely az országépítő munkát szükségessé teszi.

— A zsidóság, mint kisebbség, mondotta, azokban az országokban, ahol most van elhelyezkedve, hűséges és lovális polgár s az is akar maradni. Mi is dolgozunk és akarjuk az ország konszolidációját, gazdasági megerősödését, kulturában való előrejutását. Egyforma jogot akarunk a zsidóságnak, az egyforma kötelességek mellett. Nincs a parlamentben képviselő-testületünk, az egymilliónyi nép tömeg el-lenére, amely ügyünk és érdekeink szószó-lója lenné. Megtörténhet, hogy gyermekeink nem tanulhatnak a saját nyelvükön. Az agrárreform számos zsidó egzisztenciát semmisített meg s a felkorbácsolt antiszemitizmus egész sereg sérelmet követett el a zsidóságon. Beszélt az antiszemitizmusról, mely nem a román néplelekben gyökerezik. A zsidóság felemeli szavát az igazsá-gok ellen. Nem vagyunk biztonságban az utcán, a házaikban, mert az antiszemita érzelmek kihoztartásával veszélyeztetik a törvények tiszteletét is. Én hiszek, — mon-dotta, — a román nép igazságos törvény-

kezésében és hogy felelősségre vonja a bűnösöket. Hiszem, hogy a kormányzás nem engedi meg a jövőben ezeket az excessusokat. Politikai, kulturális és gazdasági követeléseik vannak a zsidóságnak.

Ez a rövid kivonata dr. Fischer József román nyelvű beszédének, amelyet végig-hallgattak a jelenlévő Ioanid ezredes és Catana rendőrprefektus is, mint a hatóságok képviselői. Német nyelven az egész Nagyromániára kiterjedő organizáció meg-alakításáról beszélt. A cionizmus célját is-merteti, mely nem az, hogy az összzsidó-ság felkerekedjen és visszaköltözzön a zsidó otthonba. Az általános zsidó célok közé tartozik, a tradíció mélyen markoló érzelme megköveteli, hogy a zsidóság visz-szanyerje népi karakterét. Főfeladat egy tulajdonképpeni zsidó kultura kiépítése, melynek útját keresztezi az asszimiláció. Végül magyarul üdvözlöi a két helyi hitköz-ség megjelent képviselőit, akik megjelente-k, bár nem értenek mindenben egyet a cionizmus eszréivel. Üdvözlöi a delegáltak-at, az Aviva lányokat és a Barissza ifjúságát.

A nagyváradai zsidók, mondotta, legkevésbé vetnék ki részüket a cionista munkában. De elfeladás nélkül részt kell, hogy vegyen minden zsidó Palesztina felépítő munkájában.

A világ összzsidósága megfeszített iz-mokkal rugaszkodik a szizifuszi munká-hoz. A Kereni Hajesszód, mely egy nagy zsidó alap, alkalmas arra, hogy egybefogja azokat a zsidókat is, akik nem vágnak Palesztina felé, mert ez az alap az, mely Palesztina földjét megvásárolja a rászorultak részére. Az Aguda, mint minden építő munka ellensége, elébe áll a mozgalomnak, de a tagadás szelleme csak rombolni tud, tereinteni nem.

Dr. Fischer József beszédét lelkesen és hosszasan megtapsolták.

Dr. Friedemann (London) a nagy-britanniai cionisták üdvözlését tolmácsolja. Az az óhaja, hogy Palesztina ne csak a szegény zsidók számára épüljön fel. Reméli, hogy még ezen a télen fontos etaphoz érkezik az építő munka.

Azok a népek, akik a zsidóságot főnkretették, nincsenek sehol, de a zsidóság él négyezer év múltán is és élni fog!

Dr. Friedemann roppant hatásos, rövid és meggyőző szónoklatát viharos óvá-ció fogadta.

Vallási zsidó és népi zsidó.

Dr. Krámer, Bukovina delegátusa

Atlantic nyári mozgó
9 1/4 órakor

Apolló mozgó
5, 7 és 9 órakor

Keddől — péntekig, 1924 szeptember 9—12-ig

Babylon pusztulása

hatalmas bibliai történet 7 felvonásban.

Griffith mesteri rendezésében.

Főszerepben: M. Harris Chaplin és Elmo Lincoln.

arról beszélt, hogy a Regát, Bukovina és Erdély zsidósága három kulturában nevelkedett ugyan, de legyen először zsidó. Dr. Konrád beszédére került ezután sor, aki a nagyváradai neológok nevében, akik csupán vallási zsidóknak tartják magukat és nem állnak népi alapon (Felkiáltások: elég baj!) tolmácsolja jókívánságait. (A neológ zsidók ahhoz a néphez tartozóknak tudják magukat, amellyel együtt éltek és vele sorsközösséget vállaltak. Zsidó és zsidó között mélyreható különbségek vannak. Mint meghívott, eleget tett a megtiszteltetésnek s kívánja, hogy a konferencia sikeres munkát végezzen.)

Majd Nussbaum Sámuel az orthodox hitközség elnöke köszöni meg a meghívást.

— A hitközségek véleménye, mon-dotta, lehet sokféle, de abban egyek, hogy minden zsidó úgy csak a vallási tradícióknak megfelelően végezhető.

A hallgatóság, amely főleg az orthodoxiából került ki, lelkesen ünnepli elnökét.

Ezután felolvasták dr. Weisburg Chaim mérnök levelét, aki Erdélyben kezdenéyezője volt a cionista mozgalomnak s ma már Palesztina földjén folytatja az építő-munkát. Dr. Kohányi Rezső előbb héber, majd magyar nyelvű, cionista gondolatot fűtött lelkes beszédet mond. Hálá-lásán megtapsolják. Dr. Váradai Ödön, az ifjúsági szónokok s egy hölgy beszéde után Giszkalay János búcsuztatja el ékes költői szavakkal az erdélyi zsidóság halottait: Grünfeld Mayer földbirtokost, aki vagyonát és életét a zsidó célok szolgál-tatába állította s akinek a koporsóitát kö-vekkkel dobálták meg és a tragikus halála Schön Hermann, akinek egy szurony oltotta ki életét.

Székely Béla a Zsidó Nemzeti Szö-veiség főtitkára a folytatólagos tanácsko-zások elnökségi listáját olvasta fel, ame-lyet egyhangulag elfogadtak. Elnökké vá-lasztották Nussbaum Sámuel, a helyi orth. hitközség elnökét. Társelnökök Rothbart Jakab (Temesvár), Schwarz Jakab (Kolozsvár), dr. Deutsch Mór (Lugos), Alelnökök dr. Ritter Sámuel Brassó, Mittelman Jakab, dr. Váradai Ödön, Vermes Ernő, Marton Béla Nagyenyed, Hirsch Jakab Nagy-bánya, dr. Czitrom Lázár Marosvásár-hely.

A cionista kongresszus második napja.

Hétfőn délelőtt folytatták a kongressz-uszt az Apollómozgó helyiségében. A terem egészen megtelt részt a delegátusok-kal, részint pedig az érdeklődő közönség-gel. Nussbaum Sámuel elnök nyitotta meg a kongresszust. Tolmácsolta dr. Popovici Miklós prefektus üdvözlését, aki a konferencia előtt személyesen kívánt sok szerencsét.

Elsőnek dr. Klein Miksa (Kolozsvár), a jogvédő iroda elnöke és a szövetség poli-

tikai osztályának a vezetője emelkedik szólásra és a zsidóság politikai kérdéséről és iskola-problémájáról kíván tárgyalni.

Dr Erdélyi felhívja a delegátusokat, hogy jegyezzék le a magukra eső Cheren-Hajessod-ot.

Molnár Jakab (Kolozsvár), napirendi indítványt nyújt be az iskolák kérdésében és annak programtüzését kéri.

Dr Fried azt tekinti a kongresszus főcéljává, hogy tegye lehetővé, hogy Erdélyből minél több pénz és ember jusson Palesztinába.

Székely Béla, a Zs. N. Sz. főtitkára előadja az évi titkári jelentését. Ezt oly módon véli leghatásosabban előadni, ha gyakorlati tapasztalatait is közbe szövi.

Ifjuságot nevelni volt a főcélunk — mondja Székely, — a kötelességtudás és fegyverem szellemében. Célunk eredményteljes járt, ahogy azt a Barisszia és az Aviva példája is mutatja. Már dr Herzl, a cionista mozgalom apostola is azt mondtotta: Ebben a mozgalomban az ifjuság lesz tanítója az öregeknek. És én magam is utazásaim során azt vettem észre, hogy azok az elvtársak, akik „nevet” szerettek, nem tudták felépíteni Palesztinát. Közkatonákat kell szereznünk Palesztinának.

Aktivitásunk másik irányva: a Palesztina munkának a szövetségi életbe való beállítása. A Keren Hajemet és a Keren Hajesszod munkának volt a szövetség az elősegítője. Az év egyik legfontosabb eseménye, hogy sikerült egy Palesztina hivatalt felállítani, amely a kíváncsi ügyeket intézte. Azonban nekünk nincs szükségünk oly zsidókra, akik valamilyen gazdasági vagy politikai kényszer folytán vándorolnának ki, hanem oly emberekre, akik beleidegződött az Erec Jisroel eszméjébe a szeretete, hogy ilyenképpen valódi értékek menjenek ki. Annak pedig, hogy ily szellemben nevelődjön az új generáció, az anyák hathatós támogatására van szükség. Ezért akarjuk az asszonyokat egy Pro-Palesztina ligába tömíteni, hogy gyermekeikbe is beleoltassák ezt a szellemet.

A konferencia egyik legfontosabb feladata megállapítani, hogy miképp lehet az erdélyi zsidóságot a Tóra alatt egyseggé foglalni, félretéve a hitközségi politikát.

Mi oly szellemben nevelkedtünk, hogy sehogyan sem tudjuk magunkat kivonni az asszimiláció befolyása alól. Azért a legtöbbet reméljük attól a fanatizmustól, amely az orthodox ifjuságot hevít. Ez már ami orthovertségünk átká, hogy nem tudunk vakon bízni benne. Hisz Anatole France is azt mondta, hogy semmi sem lehet elérni utópia nélkül. Szükséges tehát, hogy a Mizrahi ifjuság épp oly fegyverzettséggel és kötelességtudással állna az eszme szolgálatában, mint a Barisszák, viszont ezeket pedig azok fanatizmusa fűti. A cion gondolat mindenhova eljutott, csak a mi hibánk lesz, ha ezt a meglevő adottságot ki nem használjuk. Menjünk városról-városra, házról-házra, hogy ne legyen Erdélyben olyan zsidó, amely nem e szent cél szolgálatában állna. Ez fogja megadni a zsidó kultúrát.

Utána a politikai kérdést ismertette Székely és arra a konklúzióra jutott, hogy a Zs. N. Sz. ne annyira az országon belüli egység létrehozásán fáradozzon, mint inkább a külső egységben keresse az eredményeket, de szigorúan ragaszkodva az eszméhez.

Az asszimilációs politika.

— Az asszimilációs politika Erdélyben már lejárt a maga. Mi jó hazafiak vagyunk, megtanuljuk a történelmet és az

irodalmat, vagyunk olyan lojálisak, mint az ország többi polgárai, de asszimilálódnunk sohasem fogunk. Erdély zsidósága népi jogokat követel. Belénk nevelődött az a tudat, hogy mi nem vagyunk sem másodosztályú emberek, sem másodosztályú állampolgárok. A zsidóság sorsát a bennünk élő népi akarat viszi előre. A mi célunk, hogy ebben az országban a zsidóságot népi egységbe hozzuk össze. A zsidóságot társadalmilag is egy táborba kell hozni. Minden kis helységben legyen négy fal, ahol összejöhetünk és zsidó dolgokról beszélgethetünk. Legyenek zsidó kaszinóink, mint a gergyószentmiklósi, könyveink és lapjaink.

A jelentés után több felszólalás történt, amelyek nagyrészt támadták a vezetőséget és személyi élel birtak a titkárszékébe irányt. Igen érdekes volt dr Klein Miksa beszámolója a jogvédő iroda működéséről.

A jogvédő iroda az egész zsidóság ügyésze, minden memorandumot ez az iroda intézett el. Az állampolgári certifikátok, az agrárreform és a kiutasítások rendezését kérvényezte, hogy a békeszerződés alapján hajtsanak végre. Tökéletes állampolgárok akarunk lenni, nemcsak adófizetők, hanem joggal bírók is.

Végre Marton (Nagvenved) javaslatára megadják a választmánynak a felmentvényt.

Az angol férfidivat

A Kereskedelmi Csarnok kiállításán tett sétánk a nagyváradai ipar- és kereskedelem bámulatos fejlődését tárta elénk. Minden téren olyan produktumokat láttunk, amelyek a nagy nyugati ipari centrumok termékeivel méltán vetekedhetnek.

Ezekben a sorokban azonban csupán egyetlen iparágról és annak is egyik képviselőjéről akarunk most írni. Kétségtelen, hogy a Csarnok kiállításának egyik legérdekesebb és legértékesebb látványossága az a néhány öltöny, amit ifj. Erdős Albert-cég állított ki. Nem kápráztat külső dekorációkkal, hanem beszélnek maguk a kiállított kreációk önmagukért. Egy öltöny, egy bunda, egy kétoldalt viselhető ruha, néhány vég szövel: ez az egész. De ebben a pár darabban egy kiváló iparművész alkotásai állanak előttünk.

Nemcsak a laikusok, de a szakkörök is elragadtatással és bámulattal tekintették meg Erdős Albert szövetkollektíváját és mintakönyveit. Nemcsak a szakkörök, de a nagy közönség is jól tudja, hogy ifj. Erdős Albert az angol férfi-divat valódi megeremítője és állandó felszín-tartója Nagyváradon. Angliában és Franciaországban tanulta mesterségét és a nagy nyugati divatszalonokban fejlesztette vesztültelett pártatlanul finom ízlését és rakta le alapjait a szabászat ama magasabb fokának, amely a vérbéli férfiszabót a sablonon felül emeli. Kizárólag két-három világ-céggel dolgozik, de ezek a legelső a világon a szövetgyártás terén. Erdős Albert divatmintái kizárólagos tulajdonai. Állandó intim összeköttetést tart fenn a legelső angol divatszalonokkal, a honnan első kézből értesül a divat legújabb alkotásairól, az angol mester-szabók művészi magaslaton álló új és új törekvéseiről, amelyek a világ divatját irányítják. Erdős Albert hívott arra, hogy maga adja meg az új ruhák formáját, csiszolt és választékos ízlésével a megrendelőt utbaigazítsa nélkül állítja ki a ruhákat, a melyeknek kelméje, a szabásban rejlő felfogása, a megrendelő egyéniségére alkalmazott kidolgozása egyaránt világvárosi színvonalról beszél.

Ma már elegánsan öltözni minden férfinak kell. Csupán a szabó kvalitásaitól függ, hogy az elegancia ne legyen rikkó és félszeg, hanem a szövet minőségével a szabás ízlességével

és a kivitel finomságával tűnjön fel. Erdős Albertnek a Csarnokban kiállított ruháit és felső kabátjait a legelőkelőbb angol zsentlemen is azzal a nyugodt tudattal veheti fel, hogy benne a legjobb klubokban is előkelő választékos és disztíngvált urként jelenhet meg.

A grafikai munkások nemzetközi kiállítása

A romániai grafikai munkások, Ausztria, Csehszlovákia, Belgium, Magyarország, Hollandia, Franciaország, Németország grafikai munkásainak bevonásával nemzetközi nyomtatványkiállítást rendeztek Nagyváradon. A kiállítás vasárnap délelőtti nyílt a református tanítónőképző nagytermében ünnepélyes keretek között. Ursica kolozsvári bizottsági-tag román nyelven nyitotta meg a kiállítást és az egyetemes emberi kultúra szolgálatában álló grafikai munkásokat bátorította lelkes szavakkal, hogy a külföldi szaktársaik munkáit megfigyelve azt elsajátítsák. Terhes Gyula kolozsvári szövetségi titkár és Szabó Elek kolozsvári nyomdász lelkes megnyitója után a nagyváradai Gutenberg-dalkör egy munkás dalt énekelt és ezzel befejeződött a megnyitási ceremónia. A grafikai munkások ízléses, hajszálfinom munkái már az iparművészethez közel állanak. A Sunfield dombornyomások vignettái, a Sonnenfeld-cég ízléses nyomtatványai több színnyomással fűzött plakátok, a kolozsvári Kadima finom ízléssel összeállított könyvgyűjteménye mind-mind a romániai grafikai ipar hatalmas fejlettségéről tettek tanúságot. Románia nagyobb nyomdái mind képviseltették magukat gyártmányaikkal a kiállításon.

A külföldről érkezett nyomtatványok közül a legnagyobb figyelmű a hollandiai grafikai munkások kollekciója keltette. Pazar színnyomások képek, litografiai munkák, könyvek, meghívók, nyomtatványok voltak a gyűjteményben.

A cseh alibrisek, Kner Izidor pompás nyomtatványai, a bécsi színes kottafedelek, reprodukciók, a párisi színes koncert programok, mind-mind gyönyörködtező szép munkák.

Dacára annak, hogy a kiállítás díjtalan, mégis igen kevesen látogatták a művészi értékű grafikai produktumokat. A kiállítás még egy hétig marad nyitva.

A grafikai munkások dalosversenye.

Vasárnap este a grafikai munkások dalkörei szépen sikerült hangversenyt rendeztek a Katolikus Körben. A dalversenyen Arad, Temesvár, Nagyvárad nyomdász dalkörei vettek részt.

Az estélyt a kolozsvári nyomdász-dalkör román tagozata a „Siti-tu”-val nyitotta meg, majd Jumanka a romániai munkásság, Terhes Gyula pedig a grafikai munkásság nevében üdvözölte az egybegyűlt közönséget. A dalosversenyen az első díjat az aradi nyomdász-dalkör nyerte el. A díj egy szép és értékes ezüst szíreg volt. A dalosverseny után hangverseny következett. Pollermann Aranka Weiss Reskó zongorakísérete mellett az ő briliáns technikájával magyar dalokat hegedült. Az általános figyelemnek örvendő hegedűművésznő hosszasan lelkes ünneplésben részesítették. Baranyai Jolán opera áriáit, szép dalait valóságos tapsviharral jutalmazta a közönség.

A hangverseny után reggelig táncolt a fiatalok.

Eredeti német **anilin festékek** továbbá mindennemű **vegyi áruk** kizárólagos gyártó lerakata:

Ullmann József és fia cégé, Oradea-Mare, Alexandri (Teleky)-u. 34. Telefon 14-99.

Mielőtt **BUTORT** vásárol
tek nise meg saját érdekében

WALLERSTEIN FERENC UTÓDAI
DANIBERG és WALDNER

butor nagy áruház

Oradea-Mare—Nagyvárad
Str. Nic. Jorga (Zöldfa-utca) 19 szám

Daciu vezérfelügyelő megkezdte a kihallgatásokat a selyem csempészés ügyében.

Lengyel Jenőt és Keleti Gizit ma szabadlábra helyezik. — Új csömpészést fedeztek fel Püspökiben.

Tegnap délután Nagyváradra érkezett Daciu vezérfelügyelő, hogy megkezdje a kihallgatásokat a selyemcsempészési ügyben. A kihallgatások folyamatban vannak. A vámhivatalhoz fegyveres fogházorók kísérték Szende Károlyt, Lengyel Jenőt, Barbat Titusz borsi rendőrtisztet és Keleti Gizi színésznőt. A kihallgatáson jelen voltak Daciu vezérfelügyelőn kívül dr. Sovrea Valér vezetőügyész, Zlatescu vámfőnök és a biharpüspökii vámhivatal részéről Dragici alfőnök. A kihallgatást vezető Daciu vezérfelügyelővel nem volt alkalmunk beszélni, annál azonban sikerült megtudnunk, hogy

Szende a kihallgatáson mindent magára vállalt, mentette menyasszonyát Keleti Gizit és Lengyel Jenőt is.

Nincs kizárva, hogy a mai nap folyamán Lengyel Jenőt és Keleti Gizit is szabadlábra helyezik.

Legszomorubb a helyzete Barbat rendőrkormányzó, aki közmegegyezésre vezette a borsi határrendőrséget. Leírhatatlan szegénységben élt feleségével. 1200 lei havi fizetésből. Nem lehet csodálkozni, ha a Szende kezéből repülő ezresek megszédítették.

A biharpüspökii vámmal különben újabb csempészést fedeztek fel. Kertész Szidi női kalapszalón tulajdonos tegnap a testére csavarva mintegy hetven ezer lei értékű selyem kalapszallagot és kalapcsetymet akart behozni az országba. Dragici alfőnök és Irimie vámtiszt észrevették és elkobozták az árut. Kertész Szidit 170 ezer leire büntették meg.

Női felöltők ruhák és pongyolák

legolcsóbban a „MODEL” áruházban, Str. Vlahuța (Szt. János-utca) 6. szám

LEICHTNER

szőrme áruház

Str. Ciorogariu Uri-utca) 4.

Sport kabátok — — — — — 2800 Leitól
Hosszu szilkszin kabátok — — — — — 14.000 „

Bőrkabátok nagyban

Eredeti angol szövet különlegességeim megérkeztek

melyből a legújabb divat szerint, szolid árban készítek legszebb kiviteli ruhákat. Pontos kiszolgálás.

CZITROM

uri szabó Str. Oltenia (volt Csengeri-utca) 1.

Friss töltésű románszentgyörgyi

HÉBE GYÓGYVIZ

(à la Carlsbad) megérkezett.

Kapható minden jobb fűszer- és csemege üzletben. :: Biharmegyei kizárólagos főlerakat:

Horovitz József

cukorka áruház, Oradea-Mare, Színház-utca. Interurban telefon 269. Interurban telefon 269.

A zsidó kongresszus a királyhoz fordul az antiszemita agitáció ellen

A cionista konferencián vasárnap dr. Fischer József elnök a megnyitó beszéd végén ezeket mondta:

— Mostani nehéz helyzetünkben fordítsuk tekintetünket teljes hittel és igazi alattvalói alázatossággal Ófelsége Románia királyára felé. Ő egyformán szereti ennek az országnak minden lakóját. A mi őszinte bizalmunk forrása nem csupán ama tradicionális királyhűség, amelyben őseink és dédapáink bennünket felneveltek, hanem a mi nagy királyunknak böles uralkodása is. (Zajos éljenzés.) Forduljunk tehát törhetetlen hittel Ófelségéhez és javasolom, hogy Ófelségének és felségese családjának küldjük el alattvalói üdvözlünket a következő táviratban:

Felség! Az Erdélyi, Bánáti és Máramarosi Zsidó Szövetségek, amelyek Nagyváradon évi kongresszusukra egybegyűltek, mély alázattal hevezik le az egész zsidóság hűségének érzelmeit Felségét, a királynő és felségese család-

ja elé. Törhetetlen bizalommal fordulunk Felségéd felé, amidőn egy tulcsapongó antiszemita mozgalom veszélyezteteti személyes és vagyoni létünket s amidőn már oltáraink síneseinek biztonságban. E haza jövődjéje iránt eltelve aggodalommal és országunk iránt érzett szeretettel kérjük Felségéd segítségét, esedezvén, kegyelmedjék a kormányt utasítani, hogy gyors és határozatos eszközökkel akadályozza meg az antiszemita kilengéseket, amelyek a zsidó nép egzisztenciáját veszélyeztetik. Az ég áldását kérjük Felségédre, a királyné Ófelségére és a felségese uralkodó családra; adjon a Mindenható Felségédnek hosszú és boldog uralkodást. A konferencia megbízásából dr. Fischer József elnök.

A konferencia tagjai állva hallgatták végig az előterjesztést és az üdvözlő táviratot lelkes éljenzés közepette elfogadták.

Létrejött a megegyezés Herriot és Macdonald között

Az elmúlt napok legfontosabb eseménye, hogy Macdonald és Herriot javaslatát máris sikerült közös javaslatba egyesíteni. A két miniszterelnök megállapította a kérdést és a közös javaslatot a közgyűlés el is fogadta. A két miniszterelnök pedig a jól végzett munka tudatával el is utazott Genf-ből.

A harmadik bizottság megbízást kap arra, hogy vizsgálja meg a biztonság kérdéseire és a fegyverkezések korlátozásának kérdésére vonatkozó okmányokat, mindegyiket a különböző kormányoknak a kölcsönös segélynyújtásról szóló szerződés (garanciászerveződés) tervzetére tett megjegyzéseit. Az első bizottság megbízást kap, hogy esetleges módosításokra való tekintettel vegye vizsgálat alá a Nemzetek Szövetsége egységokmányának a vizsályok rendezésére vonatkozó cikkeivel.

Az elnök ezután Macdonaldnak adta meg a szót. Az angol miniszterelnök különös nyomatékkal jelentette ki, hogy az angol kormány nem gondol arra, hogy behúnyja szeméit a tényleges veszedelmek előtt, hogy félreismerje a kisállamok érdekeit és hogy lerombolja a garanciákat. Azonban nem szabad hátrafelé menni, ha-

nem előre kell jutni a közös angol-francia javaslat irányában.

Ezután Herriot francia miniszterelnök emelkedett szólásra. A közös határozati javaslatot a legszebb téttnék mondotta, amely szebb minden beszédnél. Ő és Macdonald ugyanattól az elhatározástól áthatva jöttek ide, hogy tudniillik, nem hagyják el ezt a ternet anélkül, hogy keresztül ne vitték volna a szükséges egységet. E fázisoknak eredménye ez a határozati javaslat, amelyhez belga és olasz barátainak nevében azok hozzájárulását is hozza.

A határozati javaslatot viharos tapsok közben egyhangulag elfogadták.

Mainz, szeptember 8. Mint mértékadó helyről közlik, Degoutte tábornok, a rajnai hadsereg parancsnoka és a rajnai kerület kormányzója, tegnap rendeletet bocsátott ki a francia hadosztályparancsnokokhoz, amely szerint a politikai foglyokat haladéktalanul szabadon kell bocsátani.

Düsseldorf, szeptember 8. Degoutte tábornok rendeletet adott ki, melynek értelmében a Düsseldorfból és a Ruhrvidékről kiutasítottak visszatérhetnek.

Mosoiu miniszter a Kereskedelmi Csarnok kiállításán

A Kereskedelmi Csarnok imponáló kiállítása szokailan méretű sikert aratott. Megnyitása óta tízezer ember fordult meg a kiállítás helyiségeiben, amelyek egész nap zsúfolásig telve vannak az érdeklődőkkel.

A nagyvárad kereskedelem és ipar reprezentatív szerepel a nagyvárosok országos méretű vásárait tüköző kiállításán. A Kereskedelmi Csarnok akciója, elmondhatni, nemcsak moraliter, de anyagilag is rendkívül sikert mutat fel. A kiállított termékek nagyrésze vevőre talál és a kiállító vállalatok és cégek eddig is kitűnő üzleteket kötöttek. Emeli az eredményt a különféle konferenciákkal való szerencsés találkozás is.

Tegnap díszes szvittjével Mosoiu miniszter látogatta meg a Kereskedelmi Csarnok kiállítási helyiségeit. A minisztert a Csarnok elnöksége kalauzolta s Mosoiu tábornok mindent átfogó érdeklőlése jellemző, hogy az összes részletek iránt tüzetes felvilágosításokat kért. A miniszter magas megelégedését és örömet fejezte ki a látottak felett, melyek valóban alkalmasak arra, hogy Nagyvárad kereskedelmének és iparának jó hírét messze földre elvigyék.

A Kereskedelmi Csarnok kiállítása kitűnő ötleteket valósított meg és az elmúlt két nap mozgalmasságát mi sem jellemzi jobban, hogy állandó tömegek vonulnak a nagypiaci Kereskedelmi Csarnok felé a ritka és tanulságos látványságot megtekinteni.

Kedden este fél 8 órától fél 9 óráig nagy sétahangverseny lesz a Kereskedelmi Csarnok kiállításán. A belépőjegy 10 lei marad.

Női és férfi kabátszövetek legolcsóbban beszerezhetők Leitner Mártonnál

Uj posztóáruház

ZAUBERER & COMP

Str. Gen. Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 7.

férfi és női öltöny és kabát

Szövetek nagy választékban

Cimre figyelni!

hallatlan olcsó árban!

Cimre figyelni!

UDONSÁGOK

* A kolozsvári mintavásár rendezősege meghívta a kamarák kongresszusát. A kereskedelmi kamarák országos kongresszusán Cacinla kolozsvári delegátus meghívta a kongresszus összes résztvevőjét, hogy tekintsék meg a kolozsvári mintavásárt. A vásár vezetősége külön vonatot kért a látogatók részére.

* A megyei tisztviselő vizsgája. Az alispáni hivatal kint: Subprefectul Județului Bihor tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a Prefektus ur 808-1924. sz. rendelet értelmében a megyei, rendőrségi, kis és nagy községi és rendezett tanácsú városok tisztviselői, valamint az állatorvosok a román nyelv ismeretét megállapító vizsgái 1924. október hó 2., 3. és 4-én délelőtt 9 órakor fognak megtartatni a megyei prefektúra kistermében. Joguk van vizsgáznij mindazon tisztviselőknél is, akik a fent megjelölt hivatalokból a román nyelv nem tudása miatt nyugdíjazva lettek. Oradea-Mare, 6. Szeptembrie 1924. Tempelean, subprefect.

* Meghalt Ferenc József leánya. Budapest, szeptember 8. Walseeből jelentik: Mária Valéria kir. hercegnője tegnap délután a halotti szentségek felvétele után csendesen elszenderült. A temetés az elhunyt utolsó kívánsága szerint a singelburg-waldseei temetőben lesz, még pedig csütörtökön délelőtt féltenegv órakor. Mária Valéria Magyarországon Budán született. Az újszülött gyermeket Simon János hercegprímás április 25-én a budai várban Mária Valéria névre keresztelte. A király, ha erről a gyermekéről beszélt, őrös kis magyar lányának mondotta. Erzsébet királyné pedig magyarul nevelte. Huszonkétéves korában férjhez ment Mária Valéria királyi hercegnő Szalvátor Ferenc kir. herceghez. Ichlben, 1890. július 31-én tartották az esküvőt. A királyi hercegnő házassága boldog volt. Kilenc gyermekkel ajándékozta meg férjét: öt fiúval és négy leánnyal, akik közül egy meghalt. Őt Walseet vallja szülőhelyének, azt a gyönyörű kastélyt, hol anyjuk most örökre elbucsuzott a világtól. A vesztett háború után az összeomlás Walseeben találta Mária Valériát. Férje egyike volt a Habsburg-ház tagjai közül azoknak, kik nyilatkoztak tették, mellyel lemondtak a Habsburg-lotharingiai családhoz való hozzátartozásról és az uralkodásra való minden igényükről. Együttal kijelentették azt is, hogy hű polgárai lesznek az osztrák köztársaságnak. Az osztrák köztársaság ezután Ferenc Szalvátor kir. herceget, feleségét, Mária Valériát és gyermekeit nem utasította ki Ausztria területéről és nem kobozta el birtokaikat. Így halhatott meg Ferenc József leánya osztrák földön, Walseeben. Ferenc József király három leánya közül most már csak egy Gizella kir. hercegnő, Lipót bajor herceg felesége él.

* Felvétel a társulati fiú és női felsőker. iskolába. Figyelmeztetem a beiratni óhajtó szülőket, hogy a felvételi határidő folyó hó 10-én lejár. Együttal tudomásul hozom, hogy az I. osztályba való felvételhez abszolváló bizonyítvány nem szükséges, csupán a középiskola IV. osztályának végbizonyítványa. Igazgatóság.

* Orvosi hír. Dr Gergely Dávid Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 13. sz. alatt rendeléseit megkezdte.

* Házasság. Freund Gia és Guttmann Sándor 10-én, szerdán délután fél 2 órakor tartják esküvőjüket Lakatos-utca 9. szám alatt, melyre szívesen látják rokonaikat és ismerőseiket. (Mintem külön értesítés helyett.)

* Öngyilkos lett egy hatvan éves asszony. Hétfőn reggel Cuza Voda (Szacsavay-ut.) 64. szám alatt öngyilkos lett Vincze Julianna, 60 éves házvezetőnő, aki Zsigmondovics Géza gyógyszerésznél volt alkalmazva. Megyeri Róza szobaleány

fedezte fel az öngyilkosságot, aki reggel kilenc órakor jött haza a piacról és a szobában ünneplőruhába öltözve, holtan talált Vincze Juliannát. Megyeri Róza szobaleány értesítette a rendőrséget, ahonnan biztonság szállt ki a helyszínre. A rendőrségi vizsgálát megállapította, hogy Vincze Julianna egy ismeretlen méreggel ölte meg magát. Fel fogják boncolni, hogy megállapíthassák, milyen méreggel ölte meg magát. Vincze Julianna semmi írást nem hagyott hátra és nem tudják megállapítani, hogy mi kergette a hallálba. A boncolás ma lesz és a nyomozást is bevezették a rejtélyes öngyilkosság felderítésére.

* Házassági hír. Kardos Klára és Beck Emil f. hó 7-én Budapesten a Dohány-utcai nagytemplomban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

* Holvroigazítás. Annak a közlésére kérték fel bennünket, hogy Barbat Titusz borsí rendőrkiszár nem volt székében, hanem mig őt a vámtisztviselők Borson keresték, addig 6 Kolozsváron volt kihallgatáson az inspektorátusnál.

* Welch Margetson londoni Oxford ingek méret szerint kizárólag Hollósnál készülnek.

* Kotzmann Gizi szavaló-estélye. Kotzmann Gizi, a jeles tehetségű recitátor szavaló-estélye iránt a város művészet-szerető társadalmában élénk érdeklődés nyilvánul. A szeptember 14-iki estélyen Kotzmann Gizi műsorán a modern magyar líra reprezentánsai szerepelnek, de helyet kap a külföldi költészet számos nagysága is és a román irodalom minden európai horizontu kitűnősége.

* Vásznak, schiffonok, asztalneműek és paplanok legelőcső árban kaphatók Vadsznál, Ferdinánd király (Rákóczi)-ut.

* Nem küldheti iskolába gyermekét, ha nem a „Fecske”-áruházban veszi cipőjét Zsigmond és Adler cégnél, Jorga Nicolaei (Zöldfa)-utca 8.

* Bécsi utunkról hazatérve, a legújabb párisi kalap-modelleket tartjuk raktáron. Dr Ballán és Fried Böske, Parcul Traian (Széchenyi-tér) 1.

* Uri fehérneműt és kelengyét a leg szebb kivitelben és legszolidabb árban készíti Lengyel uridivat üzlete.

* Angol Tress és Habig kalapok a Regele Ferdinand-uton kizárólag Hollósnál.

POLOSKAIRTÓ Noxin biztosan irtja, pusztítja, öli a poloskát, üvege 15-16 Lei FARKAS ISTVÁN Apolló drogéria, Oradea Mare

* Elárusítok olcsó árban őszi női divat szöveteket és vászonárakat. Consum Áruház Rákóczi-ut, Moskovits-palota-sarok.

* Gépajour felsőruhára és fehérneműre legszebb és legelőcsőbban készít ASTRA gépajour, Str. Alexandru (Tetleki-utca) 5. szám.

Old England keztyűi, harisnyái, női férfi ernyő legjobbak és és legelőcsőbbak.

* Divatos costum, ruha, alj és kabát szövetek érkeztek és a legelőcsőbban beszerezhetők Schlésinger és Jung cégnél, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 1. sz.

* Férfi és női kelengyékben, csipkékben, árakban Bleier divatáruház, Sas-passaage utólérhetetlen.

* Atmeneti kabátkülönlegességek nagy választékban Hollósnál

* Sötétkék és divatszínű costum, köpeny és ruhaszövetek Rimanóczy-utca Kertész Reclam-üzletében. Olcsóbbak, mint bárhol.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

* Model-kalapok érkeztek Moskovits Etelkához.

* Ifj. Erdős Albert angol szövetkülönlegességei megérkeztek, divatkelemény kizárólagosak.

* Vászón és batizschiffon különlegességek olcsóbban, mint bárhol Frankl Róza üzletében, Rimanóczy-utca 9. sz.

* Bécsi Schmidt-bonbonok Aszódinál, Sas-palota 10 deka lei 24.

Dasas harisnyái a legjobbak.

* A Körösparti Áruház az elősmert olcsó áraiából 10 százalékos engedményt ad 15 napig.

* Kabát, costum, öltöny-szövetek, kabát plüschöket, bársonyruhákat olcsón vehet a Körösparti Áruházban.

* Orvosi hír. Dr M. Geist Renée orvosnő hazaérkezett, nőbetegeknek újra rendel Pável-utca 7. sz d. u. 3-5-ig.

* Kabátszövetek, Peleucheok és bélesárak nagy választékban, meglepő olcsón Rimanóczy-utca 9.

* Ingzephirek, nyersselymek, asztal-neműek, barchettek legelőcsőbban Rimanóczy-utca 9.

TÖZSDE

Bukarest, szeptember 8. Zárlat: Devizák: Páris 1035, London 868, Newyork 193, Róma 862, Zürich 37, Bécs 27 fél, Prága 578.

Valuták: Font 870, frank 1140, svájci 39, líra 860, dinár 260, dollár 194, osztrák 28, magyar 28, szokol 580, leva 135.

Zürich, szeptember 8. Zárlat: Berlin 10 0-a 126 háromn., Amsterdam 203 fél, Newyork 533, London 2369, Páris 2810, Milanó 2326, Prága 1590, Budapest 0.0069, Belgrád 695, Bukarest 275, Bécs 0.0075.

MOZI

* A Dorian Terasseon kedem este a Lékvásár című hetfelvonásos dráma kerül színre. A kiváló film bemutatója hétfőn este volt a közönség legnagyobb tetszése mellett.

— Atlantic és Apolló-mozgók. Keddtől kezdve az Atlantic és Apolló mozgók egy hatalmas történelmi filmet vetítenek vászonra, a Babylon pusztulását. Nem fűzünk sok kommentárt hozzá, csupán annyit említünk meg, hogy Griffith, a halhatatlanságig elismert rendezői tehetségnek szülöttje e mű, amelyben az ó-kor megjelenítése, a cselekmény gyors lefolyása, a nagy tömeg jelenetek mind elsőrangú produkciókban teszik élvezetessé e film meatekintését.

Blum Vilmos

Ernyő áruház

Ernyő különlegességek kiállítás

a Kereskedelmi Csarnok nagytermében

a kiállított ernyők ugyanott rendkívül olcsó árban kívánatra el is adtnak

Harisnyát vásárolhat

de elismerten jót és olcsón csakis

Fischer áruházában,

Saspassage, a virág ázlettel szemben

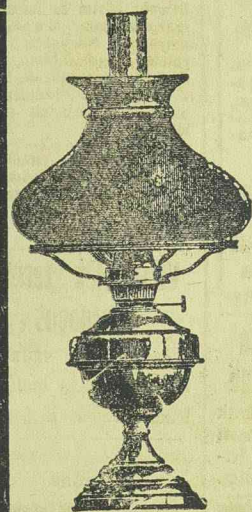
NYILTTÉ

Háztulajdonosok!

Felhívom becses figyelmüket az újonnan létesített házi szemét kihordási vállalatomra, kérem szíves türelmüket és pártfogásukat addig is, míg személyesen fogom tenni tiszteletemet. Futányos és pontos kiszolgálás garantálva.

Tisztelettel
Stern Dezső,
Str. Horia (Bathory-u.) 24.

Elveszett egy arany karkötő óra szombat este Bratianu (Szaniszló)-utca elején. Becsületes megtaláló kéri 1000 lei jutalom ellenében adja le a kiadóhivatalban, annál inkább, mert többen látták, amikor az órát felvette.

Lámpaáru lámpacső táblaüveg

közlegő idényre
korlátlan mennyiségben
és gyári árban
beszerezhető

Ugorkás
és befőttes
üvegek leszállított
árban árusítanak.

FRAȚII
KOMLÓS
TESTVÉREK

üveg, porcelán,
lámpa és táblaüveg
gyári ruhára
Oradea-Mare
Nagyvárad
Str. Nicolae Jorga 13.

A TEVE

REGÉNY

57

Írta: LAKATOS LÁSZLÓ

Az utcán beleestem az autóbá. Most nagy kedvem lett volna elájulni. Még nem lehetett. Elővettem egy zsebkést. A hüvelyk fölött a tenyéren, jó mélyen bele-vágtam a husomba. Egyszer fájjon nekem is valami. Nem csak mindig tompának lenni, közönyösnek. Elég volt a tevéből! Szenvedni, mint az emberek. Még sosem szenvedtem. Most a kezemből jön a vér, a lassu, a türelmes, az iztelen tevévér. Fáj, legalább a kezem. És milyen jó ez, hogy most fáj a kezem. Nemcsak dolgozni. Egyszer fáj is.

L.

Estére egy szál sárga rózsát kaptam háza. Mellette Ilona írása, egy szó: „Köszönöm”. A sárga rózsát mindig szerettem. Most elküldte nekem.

Két-három napig csak ültem az ablaknál. Azután egy nap láttam, hogy a mama csomagolni kezd. Bőröndökbe bele az Ilona ruháit, fehérneműjét. Este hozzám jött. Megkérdezte:

— Fiam, nem tudom, megengedi-e, hogy az Ilona ruháit...

— De mama kérem, megbocsásson, mi-csoda kiméletlenség engem zavarni. Vagy nem tetszik látni, hogy most gondolkozom. Éppen most tíz éve hagytam abba egy mondatot, egy gyönyörűen induló mondatot és most keresem a folytatását és már majdnem meg is találtam, amikor maga jön és megzavar a ruhák miatt. Mi szükségem nekem itthon női ruhákra? Egész életemben nadrágot hordtam.

Még két nap. Mama megint szól hozzám:

— És én... az Ilona nem tud addig elutazni... Tudni akarja, igaz, hogy én itt maradhatok?

— Kérem, az Ilona... Bár most már igazán nem parancsolhatok neki... Az Ilona, kérem, ne avatkozzék az én dolgaimba. Nekem szükségem van magára. Nekem még gyakran lesz szükségem magára. És én most magát akarom kiüszorítani... egy ilyen nagy lakásban, nem igaz? Nekem szükségem van magára... És azután mama... mama egy áldott lélek a házban... És itt ugyanis csak szobák vannak és butorok és lámpák és tudom is én mik, de lélek... Az egyetlen lelket is engedjem elhurcolni a lakásból. Nem kérem. Az Ilona csak utazzék el egész nyugodtan és nehozz eszébe jusszon, hogy magát elvívve tölem. Mert ezt úgy sem tudom.

Akart valamit szólni. Biztosan közhely. Benne is a fonográf. Nem engedtem. Inkább én kérdeztem.

— Mikor utaznak?

— Ma este hét órakor a nyugatiról. Akar kijönni? Akarja őt látni még egyszer?

Most nagyon sokáig hallgattam.

— Őt látni még egyszer? Akarom. De nem ma. En megmondta neki, hogy mikor... És fogom is látni... De ezt... Az ember az ilvesmit elteszi magának... Ma... Tessék most menni mama... Én... És hát azért... Üzenem neki... Azt üzenem, hogy áldja meg őt az Isten... Én... És hát azért... Üzenem neki... Azt üzenem, hogy áldja meg őt az Isten... Én a másikat is, ha megérdemli. De Ilonát áldja... áldja!

Egyedül maradtam. Egy karosszékből az ablak előtt. A lábamon nehéz plaide. Fáztam ebben a nagy nyárban. Kitétem az órát magam elé az ablakpárkányra. Most három husz van. Azután csak a mutatót néztem.

Hét óra... hét óra egy perc... hét kettő... hét három... Valami embertelen csuklás a torkomban. A szívem nem fáj... De az ott fent a torokban... Sirni kezdek.

Egy álló esztendeig sirtam.

LI.

Ez nagyon férfiatlan dolog és nem is szívesen emlékszem rá vissza. Nem is tudom, hogyan lehetett. Talán egy idegen emberrel történt, nem is velem, egy idegen emberrel, aki belém költözött.

Csúnya sirógörcsöl vittek azon az estén a szanatóriumban és egy álló évig alig tudtam magamról. Mama úgy ápolott, mint egy szent és nem is ez a fontos, hanem az, hogy úgy ápolott, mint egy embert. Talán ez is volt a baj. Ha teve-orvosságot szedek, akkor biztosan sokkal előbb gyógyulok meg.

(Folyt. köv.)

Eladó Székelyhid mellett 6 hold szőlő 2 szobás jó lakással, pincével felszereléssel és mellékkelhelyiségekkel fele természéssel 220.000 lei. Negyven hold föld szép tanyával, felszereléssel 600.000 lei. Két hold föld házsal fele beültetett szőlő. Teleki-utca közelében 12 lakos ház nagy jövedelemmel 890.000 lei. Magánház központban 5 szobás beültetett 600.000 lei. Timár, Kórház-étékán magán 1 és 2 lakos házak. Hat kisebb és több bérházak. Szőlők, szántók és földbirtokok. Értekezni

Toma Józsefnél

Nilgész-telep, 3-tól 6-ig Körös-u. 21.

Járasi székhelyen Nagyvárad közelében eladó egy piactéri épülettömb

amelyben 50 éve fennálló szálloda, vendéglő, korcsma, fűszerkereskedés, pénztár, nagy pince és más üzlethelyiségek is vannak. Ertekezhetni lehet a Nagyvárad kiadóhivatalában.

Eladó Legszebb helyű 800 négyzetméter telek 26 mtr. fronttal; Ferd. király-ut mellett hat 4—4 szobás teljesen modern ház; 8 és fél kat. hold kitűnő minőségű szőlő, épületekkel, pincével, gyümölcsösökkel 500.000, kedvező fizetési feltételekkel; Temető-utca jó ház átadó három szobás lakással 320.000. Nilgész-telepen átadó 2 szobás lakással 650 öi területtel 270.000. Fűzes-utca modern ház átadó lakással. Templom-tér mellett több lakásos ház, átadó három szobás lakással, gazdasági udvar, kerttel. Vasúti állomás mellett lakóház, gazdasági épületek, 26 hold prima földdel.

CSAPÓ, Str. Akadémia-u. 6.3—6-ig

A kereskedelmi élet
eseményei!

Fontos a kereskedők
számára!

Mostanában megnyitott Clujon

L. HAIG

Manchester, Milanó, Galați, Cluj (Calea Regele Ferdinand 33.) nagy angol szövet
arúház az egész Erdély részére.

Különlégségek vászonban, indiai sifonban, szaténben és plüssben. Cambrice, Madapolan, Cordis stb.

Nagybani eladás. Versenyen kívüli árak.

Látogassák meg a céget,
nem fogják megbánni.

Kísérleljék csak meg szíveskedve,
nánunk beszerezni.

In Atențiune

DI. Notar Public Dr Gheorghe Popa, din incredințarea Băncii Generale a Țării Românești a publicat înțerea unei licitații publice pentru vânzarea a 20.000 metri cubi lemne de foc aflătoare în pădurea Găoși (jud. Bihor, plasa Aleșd), licitație care se va ține în biroul Domniei sale din acest Oraș în ziua de 10 crt. ora 16.

Reprezentând firma „Elesdi Faipar r.-t.” clientul meu, atrag atențiunea generală asupra faptului, că lemnele publicate spre licitație formează posesiunea clientului meu și acelea au putut ajunge în gaj la Banca Centrală a Țării Românești numai pe căi ilegale, drept ce previn pe ori și cine de la cumpărarea acelor.

Oradea-Mare în 8 Septembrie 1924.

Dr Edmond Somogyi
advocat.

Óvás

Dr Gheorghe Popa közjegyző ur a Banca Generală a Țării Românești megbízásából f. hó 20-ik napjának d. u. 4 órájára hivatali helyiségében Groși (Biharmegye Aleșdi járás) erdőben levő 20.000 ürméter tuzifára nyilvános árverést hirdet.

Az Elesdi Erdőipar r.-t. ügyfelem képviselőjében figyelmeztetek mindenkit, hogy az árverésre kitűzött fa ügyfelem tulajdona és az zálogként csak jogtalan uton juthatott a Banca Generală a Țării Românești birtokába, miért is a fának árverési megvételétől mindenkit óvok.

Oradea-Mare, 1924. szeptember 8.

Dr Somogyi Ödön
ügyvéd.

VIZUMOKAT

legolcsóbban és leggyorsabban

megszerez, megbízásokkal elvállal

Futárjáról
mindennap Cluj—Brassó—București.

Hirdetéseket és reklámokat az összes
vidéki lapok részére felvessz eredeti
tartálási árban.

„MERCUR” hirdetési iroda
és nyomdák

Sr. GENERAL MOSOIU 7. a húzóott lakanyalval szemben.
Telefon interurban: 2-21.

A Tegnap esti híradás ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 30 lei, vastag betűs 6 lei.

Házasság

Házasságkötési ügyben méltóságosk bizalommal Faragó Jenő irodájához fordulni, Budapest, Népszínház utca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Díjtalan felvilágosítás. — Megbízások: Romániából, Slovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból 15

Nősülne: harmincegy éves földművelő. Bővebbet: Faragó, Budapest. 17

Ötmillió lei vagyonnal független urhölgy férjhezmenne. Bővebbet: Faragó Budapest. 23

Oktatás

Francia-német nyelvtanítás lányoknak Dr. Simoninénál. Bővebbet: Hegedűs Hirlapiródaiban. 676

Zongorát, franciát, angolt, németet tanít Kamen tanárnő. Str. Postei (Uri-u.) 17. sz. 683

Ha ön órákat vennék elsőrendű tanerőtől az esti órákban. Cim a kiadóban.

LAKÁS

Butorozott szobát keres két intelligens fiatal ember lehetőleg a központban. — Cim a kiadóban. 678

Ellátás

Két jó családból való középiskolai fiú orth. izr. uricsaládnál teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 635

Iskolás leányka teljes ellátást kaphat. Str. Orfelnatalui (Arvaház-u.) 1. sz. 641H

Középiskola 1 tanulókat teljes ellátásra elvállal uri családnál. Cim a kiadóban. 675

Alkalmazás

Úveg és porcellán kereskedősegédet perfect román-magyar, állást keres szept. 15-re. — Cim a kiadóban.

Tiszteletes minden leány felvételt azonnal. — Feinsilberné, Cuza Voda (Szacsavay-u.) 46. 591

Főzni tudó mindenest keres azonnali belépésre 3 tagú családba. Cim a kiadóban. 623

Snohe tischest intelligens deutsches Fräulein zu einem dreijährigen Knaben Diósi Béla, Kálvária-gasse 12f. 684

Perfect szakácsnőt keresek. Dr. Löblé Calea Victoria (Kolozsvári u.) 6. 685

Keressék egy ügyes gépíró. — Románul tudó előnyben. Dr. Ardelean Justin ügyvédi irodája, Bul. Regele Ferdinand Nr. 10. 682

Snohe intelligens deutsches Fräulein. Dr. Löblé, Calea Victoria (Kolozsvári-utca 6. 686

Kosárfonó munkások felvétetnek. — Jelentkezhetni Posta (Uri)-u. 16. 681

Szerény izraelita leány elmenne vidékre gyermekek mellé. A háztartás minden ágában járatos. — Cim a kiadóban. 680

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VÁZSON ÉS SZÖVET KUHAK
"INDUSTRIA" RUHALIZEM
ORADEA-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1

Adás-vétel

Eladó új magánház eltolható egészen, 2 szobás lakás 130 ezer, 2 katasztr. szőlő, 1 szoba konyha 200 ezer. 146 bér, magán, és emeletes ház, beköltöztethető 100 ezertől kezdve. Weisz Gizi, Nyomda-utca 4. szám. 49

Eladó Ó német stílusú ebédlő vitinnel, ebédlő, háló, uri szoba, egy renaissance ebédlő, álló tükrök, hencser, szekrény fehér és barna, vaságyak. Rövid kereszt-húros és egy hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand Rákóczy-ut 30. Szász. 473

Olajmalom, teljesen felszerelve, eladó. Cim a kiadóban. 630

Eladó kézmunka stílusú, függönyök, fehér színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, betétek és motívok, kötött terítők, kicsik és nagyok diványpárna montirozatlan kicsi kelin terítők, szekrény csikók. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpaernyő, szőnyegek, perzsa, szirma és argaman, 23 m. finom rumburgi vázson. 12 személyes étkező szervíz és egy 6 személyes ezüst asztali, gobelin kép selyem horgolt dedikálók, selyem rojtos kendő kötött csipke. Regele Ferdinand (Rákóczy-ut) 30 sz. jobbra SZÁSZ. 287H

Ha azt akarja, hogy lakásában a vizvezetékek berendezései szakszerűen legyenek rendbe hozva, vagy forduljon bizalommal

FISCHER
bádogos és szerelő szakiparoshoz, Strada Pável-utca 18 sz. (volt Rimanóczy-utca 4.)

FISCHER
bádogos és szerelő szakiparoshoz, Strada Pável-utca 18 sz. (volt Rimanóczy-utca 4.)

Eladó miniegy használt kőműves díófa deszka. Kertész-utca 3. 677

Olesón eladó finom politurózott interziás antik vitrin. Str. Ciorogar (Uri-u.) 49. Belezay műasztalos, 674

Központban 5 szobás komplett új magánház 560 ezer lejtől eladó. Vevő címét "Kényelem" jellegű kiadókba kérem. 687

Eladó Nagai-utca 11. sz. ház, beköltöztethető lakással. Értekezni ugyanott.

Eladó Boulevard Reg. Ferdinand (Rákóczi) uton kitűnő helyen kisebb magánház beköltöztethető 3 szobás lakással, nagy pincével 280.000 Lei. Kortsnáros László, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 22. 686

Megvételre keresek tizenöt tonnás használt petroleumos tartályt és kisebb vaskordókat. Címeket Hegedűs Hirlapiródaiba kérek. 679

Modern komplett paliszander ebédlő eladó. — Értekezhetni Ehrenfeldnél, Orca-utca 2. 684

Magyar árban veszek

brillians, arany, ezüst ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpaddást, arany és más hasznos fogakat,

Freund Benjámín
ékszerező, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11. Széchenyi-szálló épület. Ék szeretése árán kapható.

Angol és francia felsőruhára varró
feltűnő jutányos árak mellett vállalt. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczy-utca 8. szám.

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Ebédülő eladó
gyönyörű modern amerikai dió és paliszander

Sternbergné,
Kishidő. Telefon 13-45

Eladó

empír stílusú komplett jávor háló továbbá különleges cseresznye fogadószoba, mely áll sarok álmányból, fotelekből, asztalokból, íróasztalokból, könyvszekrényből stb. Str. Simon Barniú (Damjanics-utca) 21. sz.

Esőernyő legalcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek
N. Iorga (Zöldia-ut.) 8
Behúzás gyorsan készíti

Villamos berendezéseket

javitásokat, lámpa tisztítást, galvanizálást
jutányos árban készíti:
(volt Grünfeld és fia cég)
Gen. Mosoiu (Kert)-u. 4. Ipartestület mellett

MOTOROK

Szivógáz 30, 40, 50 és 70 HP.
Benzin 4, 10, 12, 14 és 16 HP.
Nyersolaj 20, 40, 45 és 55 HP.

GŐZGÉPEK

Féltábil 30, 40, 50 HP.
Compoundstabil 50, 60, 70 és 250 HP., összes gépek gyárilag javítva azonnal szállíthatók, kedvező ár mellett.

Kérjen árajánlatot!
Friedrich Testv. Timişoara

Meghívó

Az „Artibus“ R. T. részvényeseit tisztelettel meghívjuk a részvénytársaságnak f. hó 16-án, kedd délután 4 órakor, a Banca Nationala helyiségeiben megtartandó

rendkívüli közgyűlésre.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:
1. A f. hó 6-iki gyűlésen kiküldött bizottság jelentése a társaság aktíváinak és passzíváinak helyes megállapításáról.

2. A társaság végleges felszámolásának kimondása.

3. A Parcul Traian-ban levő épületének lebontására vonatkozó javaslatok előterjesztése.

Oradia-Mare, 8. Szeptembrie 1924.

Igazgatóság.

Szép tanyai birtok

31 kat. hold szántóföld városhoz közel, jó ut mellett, tanyával együtt

eladó.

Értekezni lehet Strada Wasdu Nr. 5. (volt Hármass-utca 5. szám.)

GYERMEK KOCSIK

Szöke Miklós

gyermekkocsi üzemeiben, Strada Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz. a legszebbek és legolcsóbbak.

Primpretorul Plasei Salard.

No. 855—1024.

Publicație de licitație.

Subseminatul delegat aduc la cunoștință publica ca în urma deciziei nr. 855—1924 se va licita în favoarea drumului vicinal Oradea-Mare—Cetariu—Desces contra firmei Vadász și Rein din Gara-Bihorea am sechestrat următoarele 100 metri lemne crapate de foc în valoare de 15.000 lei cari se vor vinde prin licitație publică ce se va tine la 18 Septembrie 1924 ora 15 d. m. în Gara-Bihor la care sunt invitați cumpărători, cu acea mobilele de mai sus pe langa achitarea în numerar a pretului de cumpărare se vor vinde cu/ai care va promite mai mult eventual și sub prețul de estimare.

Salard, la 1 Septembrie 1924.

Delegatul Primpretura Salard:

Teodor Pop

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.

Különfélék

Filiss és gouvre munkák nagyon olcsó árban készülnek. Strada Alexandrii (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny

Őszi, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és férfi felsőruhák 250—600 lejes áron készítenek a legújabb stílusú és legdivatosabb. Nijesztelep 100-62 Schwartz-ház. 340

Barisnya stoppolást fémre, és minden felsőruhát javítást és varrást jutányos áron vállal Horváth Sándorné Huszár-utca 1. 389

Több éve fennálló szabáztvarró szakiskola szeptemberben kezdődik. Schlauch-tér 2. 653

Utlevél, bérlet és bármilyen igazolványhoz szükséges fényképek, Nagyvárad területén legolcsóbban, — Zenker fényképező, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este féltől 8-ig.

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedezettel, Adasvétel Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értékesítés délután. 4

Vizvezetékek szerelők és bádogos

egészségügyi vállalat, teljes garancia mellett. Rimanóczy-u. 8. Simon.

Veszünk
autókat, szőnyegeket, teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10

Frenkel és fia
Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) 10